

Veenweiden Nieuwsbrief

21

MEI 2025

Samenwerken aan balans tussen natuur, landbouw en recreatie

Om de unieke Krimpenerwaard met haar oer-Hollandse veenweidelandschap te behouden, leggen we in totaal 2.250 hectare andere natuur aan. Natuur waarin planten en dieren zoals weidevogels zich thuis voelen. Een veenpolder waar plek is voor vitale en toekomstgerichte landbouw. En een prettige leef-omgeving met prima waterkwaliteit en goede recreatiemogelijkheden. Gemeente, provincie en hoogheemraadschap werken hieraan samen met agrarische ondernemers, grondeigenaren en natuur- en recreatieve organisaties.

Op schema

*Door Kees Kapteijn,
programmamanager Veenweiden
Krimpenerwaard*

Ik ben blij dat de aanleg van het natuurgebied op schema ligt. Na Den Hoek vorig jaar, leveren we dit jaar Oudeland, Middelblok en Kattendijkblok op. Inmiddels is ook bijna bekend welke aannemers de laatste deelgebieden gaan uitvoeren. Vóór de zomervakantie gaan we nog een informatieavond organiseren over de uitvoering van Veerstalblok/Het Beijersche, Bilwijk en Graafkade. Uiteraard proberen we de overlast voor de omgeving zoveel mogelijk te beperken.

Soms krijgen we per mail vragen binnen. Bijvoorbeeld over de nieuwe opvallende hekwerken. Ze zijn noodzakelijk, want op veel percelen grazen koeien. We leggen daarbij ook wandelpaden aan zodat iedereen straks van het gebied kan genieten.

Trots ben ik ook op de agrarische ondernemers die een flink deel van het

Het Zuid-Hollands Landschap vertelt

Herstel veenmos trekt volop weidevogels aan

Dit voorjaar zijn recent ingerichte plasdraspercelen van het Zuid-Hollands Landschap een paradijs voor steltlopers als tureluur, kleine plevier, watersnip en wulp. Dit type natte natuur, gekarakteriseerd door een fluctuerend waterpeil, biedt de ideale omstandigheden voor deze vogels. In de natte periodes staat het land gedeeltelijk onder water (plas), terwijl het in drogere tijden opdroogt (dras). De drassige oevers zijn een perfecte plek voor vogels om voedsel te zoeken. Tijdens de vogeltrek (voor vogels zoals wulp en watersnip) maar ook voor broedende weidevogels. De tureluur, bijvoorbeeld, speurt met zijn lange snavel door de natte en ondiepe wateren op zoek naar ongewervelde dieren, zoals muggenlarven en wormen.

Ondanks de droge periode in het vroege voorjaar blijven de percelen door water-

invoer vochtig. Dit is een veelbelovend teken van herstel en draagt bij aan de aantrekkingskracht van het gebied voor weidevogels.

In polder Middelblok waar de recente werkzaamheden zijn afgerond, trekt de natuur volop vogels aan, waaronder vele tureluurs en Kieviten. Vogelliefhebbers kunnen vanuit de vogelkijkhut talloze eenden en steltlopers spotten.

Ook in polder Oudeland is ontwikkeling zichtbaar. Op een aantal hol gegraven percelen is veenmosrijk maaisel aangebracht, met als doel om hier weer groeiend en levend veen te krijgen. We zien dat de veenmossen beginnen aan te slaan. De percelen kleuren steeds groener. Dit voorjaar zagen we er net voor de start van het broedseizoen veel steltlopers op trek, waaronder de watersnip, een bedreigde trekvogel. De vraag rijst: zien we de komende jaren weer broedende watersnippen in de Krimpenerwaard? Er zijn nog steeds veel wulpen te zien en te horen tijdens hun doortrek. Een prachtig gezicht en geluid!

Recreatietip: De wandelroute over de Gouderakse Landscheiding is weer open, dus volg de [Vogelplas-route](#) voor een verfrissende wandeling door dit rijke vogelgebied, waar de natuur tot bloei komt.

Feestelijke opening strooiselstallen in de Krimpener- waard

Half april zijn de strooiselstallen van zes agrariërs in de Krimpenerwaard feestelijk geopend door gedeputeerden Potjer en Rijkaart (provincie Zuid-Holland) en wethouders Pannekoek en Barth (gemeente Krimpenerwaard). Een mooie stap op weg naar toekomstgerichte landbouw in de Krimpenerwaard.

Betere balans

Veel melkveebedrijven in de Krimpenerwaard hebben een ligboxenstal met roostervloeren, waarbij drijfmest vrijkomt. Binnen de grenzen van het natuurgebied geldt echter de regel dat er geen drijfmest of dunne mest meer gebruikt mag worden. Wel vaste mest (ook wel ruige mest genoemd), maar in beperkte hoeveelheid. Met een strooiselstal kunnen agrariërs in plaats van drijfmest deze ruige mest produceren. Dat komt omdat er veel stro of natuurstrooisel op de ligplaatsen van de koeien ligt. Dit type mest helpt vochtige graslanden te onderhouden die belangrijk zijn voor weidevogels. Deze verandering zorgt voor een betere balans tussen landbouwactiviteiten en natuurontwikkeling.

Samenwerkende partijen

De eigenaren van de zes strooiselstallen zijn: Maatschap Boer Brouwer De Koning, VOF Verhagen-De Jong Veehouderij, Vee-

houderij en natuurboerderij Van Dijk, VOF De Pater, Both VOF, Schep C.V. Vijf van deze bedrijven zijn 'zelfrealisator' in de NNN van de Krimpenerwaard. Zij doen aan natuurontwikkeling en -beheer op eigendom en pachtgrond binnen de natuur-begrenzing. Eén van hen pacht grond in het natuurgebied. Voor het realiseren van de strooiselstallen ontvingen zij subsidie met hulp van Natuurbeheercollectief Krimpenerwaard, het Programmabureau Veenweiden Krimpenerwaard en de provincie Zuid-Holland. Een mooie samenwerking die ten goede komt aan zowel de agrariërs als de natuur in de Krimpenerwaard.

Werk in Uitvoering

Den Hoek

In de afgelopen weken is het asfaltwerk Wetering-Oost uitgevoerd. Het gaat om herstelwerkzaamheden van asfalt dat beschadigd was geraakt bij de realisatie van de grondwerkzaamheden. Ook werden voorbereidingen getroffen voor het plaatsen van de uitkijktoren. Het staalwerk werd in de werkplaats van de aannemer al in elkaar gezet, in grote delen. De aannemer hoefde deze op locatie alleen nog maar aan elkaar te koppelen. De uitkijktoren staat inmiddels op zijn plaats. Tenslotte hebben we in de afgelopen tijd ook de otterpassage onder de N210 (aansluitend vanuit de Loet naar Den Hoek) hersteld en aan laten sluiten op de nieuwe inrichting ten zuiden van de N210. Zo kunnen straks ook otters weer hun weg vinden.

Middelblok

De afgelopen periode is hard gewerkt aan de natuurinrichting. Na het aanplanten van nieuwe bomen langs de Tiendweg zijn we aan de slag gegaan met de recreatieve voorzieningen. Zo zijn er plankieren aangelegd, waardoor het gebied beter toegankelijk is voor recreanten. Daarnaast zijn er nieuwe picknickbanken geplaatst, zodat bezoekers hier kunnen genieten van de natuur.

Vóór het begin van het broedseizoen zijn waterplanten geplant langs de oevers. Dit draagt bij aan de biodiversiteit en de natuurlijke uitstraling van het gebied. Ook zijn enkele hekken hersteld om het terrein beter af te schermen.

Met deze laatste werkzaamheden ronden we het project af. De inrichting is compleet en als het broedseizoen straks afgelopen is, kan iedereen optimaal genieten van de natuur en de nieuwe recreatieve mogelijkheden in het gebied.

Werk in Uitvoering (vervolg)

Kattendijksblok

Afgelopen maanden zijn duikers, stuwen, inlaten en vistrappen aangelegd langs Wellepoort, Schaapjeszijde en Gouderakse Tiendweg. Bedoeld om het watersysteem te optimaliseren. Ook zijn in het gebied 7 nieuwe perceelbruggen aangelegd om toekomstig beheer en onderhoud mogelijk te maken. In februari en maart zijn riet en lisdodde geplant in de afgegraven plasbermen en natuurvriendelijke oevers.

Verder is de Gouderakse Tiendweg gerenoveerd. Na de snoeiwerkzaamheden die nodig waren om het werk te kunnen uitvoeren, is ruim 3 km nieuwe beschoeiing aangebracht. De weg is opgehoogd en de fundering aangelegd. In april is nieuwe asfaltverharding aangebracht. Aansluitend volgde de aanpassing van het kruispunt van Schaapjeszijde met de Gouderakse Tiendweg. Bedoeld om de situatie veilig te maken voor fietsers die straks de weg als omleidingsroute voor dijkversterkingsproject KIJK gebruiken. De weg is inmiddels weer open voor verkeer.

Tot slot bouwen we een nieuwe stuw bij Wellepoort. De oplevering van het totale project is begin juni gepland.

Oudeland

Vanwege het broedseizoen is het tot half juni nu eerst rust voor de natuur. Daarna gaan we verder met de uitvoering. Alle dammen binnen het gebied zijn inmiddels afgewerkt. We hebben beschoeiing geplaatst en dammen voorzien van hekken voor vee en voor de perceelscheiding. In maart is nieuwe oeverbeplanting aangebracht. De waterplanten zijn in kokosmatten aangeplant om de begroeiing van de natuurvriendelijke oevers te versnellen. Daarbij zijn biokratten van afbreekbaar materiaal geplaatst over de plantjes om ze te beschermen tegen ganzenvraat.

Verder zijn er twee ecoduikers aangelegd met een diameter van 3 meter en lengte van 25 meter. Een ecoduiker is een onderdoorgang die we plaatsen op locaties waar een waterloop onder de weg stroomt. Dat is een soort tunneltje voor water waarin looprichels langs de rand zijn aangebracht. Dit zorgt voor een 'droge' faunapassage. Diersoorten, zoals de Noordse Woelmuis en kleinere dieren die de oevers van waterlopen volgen, kunnen hier gebruik van maken. Een ecoduiker ligt in een hoofdwatgang en je kunt er doorheen varen. Zo blijft het beheer van de watgang mogelijk.

Inmiddels is het waterschap begonnen met het verhogen van het waterpeil in Oudeland. Het is mooi om te zien hoe alle aangelegde plagpercelen en badkuipen vol lopen en vernatten. Ook zien we dat ondanks het droge en koude voorjaar de eerste zaden beginnen te kiemen. We gaan de komende periode nog de laatste dammen afmaken, diverse hekwerken plaatsen en grondwerkzaamheden uitvoeren.

3 ha natuurcompensatie dijkversterking KIJK

Het Programmabureau is gestart met de voorbereiding voor 3 ha natuurinrichting als compensatie voor de dijkversterking KIJK langs de Hollandse IJssel. Hierover hebben KIJK en het programmabureau afspraken gemaakt. De natuurinrichting omvat het aanleggen van natuurvriendelijke oevers, het verbreden en verdiepen van de centrale watgang en het inrichten van kruiden- en faunrijk grasland. De werkzaamheden zijn gepland in het derde kwartaal van 2025. De locatie achter het wiel bij Kattendijk vormt een ecologische verbinding tussen de Krimpenerwaard en het natuur- en recreatiegebied Bentwoud. Deze nieuwe natuur biedt naast waterveiligheid ook een leefomgeving voor dieren zoals de otter en de kamsalamander. De uitvoering wordt op verzoek van KIJK meegenomen in de natuurinrichting van het Programmabureau Veenweiden Krimpenerwaard.

Vorbereiding nieuwe deelgebieden

De voorbereidingen voor de realisatie van de laatste deelgebieden – Veerstalblok / Beijersche, Bilwijk en Graafkade – zijn in volle gang. De vergunningen zijn aangevraagd en de aanbesteding opgestart. Inmiddels is bijna bekend welke aannemers met de laatste deelgebieden aan de slag gaan. Het is de bedoeling dat de uitvoeringswerkzaamheden rond de zomer starten. Voorafgaand organiseren we uiteraard een informatieavond over de werkzaamheden.

NBC Krimpenerwaard vertelt

Het weidevogelseizoen is inmiddels weer een tijdje gestart. Voorafgaand heeft het NBC werkzaamheden uitgevoerd die nodig zijn voor de uitvoering van de natuurontwikkeling in de nieuwe deelgebieden. Zo zijn wilgen en elzen geknot en nieuwe overwinteringsplekken aangelegd voor de heikikker in Bilwijk. Alles moest op tijd klaar zijn voor de start van het nieuwe broedseizoen.

Begin maart dienden de eerste weidevogels zich al aan. Een teken dat het voorjaar is begonnen. Echter één met een heel andere start dan vorig jaar; in plaats van een nat voorjaar in 2024 hebben we te maken met een zeer droog voorjaar. Voor de weidevogels is dit niet makkelijk. De droge harde grond is slecht indringbaar. Hierdoor kunnen de vogels slecht aan voedsel komen om aan te sterken na de lange

tocht. Ook voor de kuikens is het moeilijk om voedsel te zoeken.

Om dit te verbeteren heeft het NBC al een aantal jaren plasdraspompen in de polder staan in het voorjaar. Deze plasdraspompen pompen water in de greppels en op het land. Dit maakt de bodem zacht en er ontstaan voedselbuffers voor de weidevogels in het water en op de slikranden langs het water. Zo proberen we met natuurbeheer de kwetsbare weidevogels hun kuikens groot te laten brengen in de Krimpenerwaard.

Update over WEnR onderzoek

Onderzoekers van Wageningen Environmental Research zijn begonnen met het afnemen van interviews met betrokkenen bij het gebiedsproces voor realisatie van het NNN in de Krimpenerwaard in de periode 2017-2023. Betrokkenen zijn hiervoor uitgenodigd per brief. Dit interview is onderdeel van een onafhankelijk evaluatieonderzoek naar het gebruik van verschillende 'grondinstrumenten' in de Krimpenerwaard in deze periode. Grondinstrumenten zijn bijvoorbeeld grondaankoop, grondruiling, zelfrealisatie en onteigening, waarmee overheden een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maken.

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de Stuurgroep Veenweiden Krimpenerwaard

Aanmelden en afmelden voor de nieuwsbrief, stel uw vraag of maak een afspraak voor een gesprek via:
info@veenweidenkrimpenerwaard.nl

Meer informatie:
www.veenweidenkrimpenerwaard.nl

Samenstelling en redactie:
Programmabureau Veenweiden Krimpenerwaard

Vormgeving:
Vakteam Grafimedia,
provincie Zuid-Holland

Beeldmateriaal:
Stephan Tellier, Zuid-Hollands Landschap, Fred Libochant, Kees Mostert (provincie Zuid-Holland), Fotograaf HHSK

Nieuws van HHSK

Even voorstellen: hoogheemraad Jos Verdoold

Jos Verdoold is het nieuwste lid van de stuurgroep Veenweiden Krimpenerwaard. Samen met Josien van Capelle vertegenwoordigt hij het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK). Sinds 2019 is hij hoogheemraad bij het HHSK. Hij is geboren en getogen in Bergambacht. "Het behoud van het slagenlandschap in de Krimpenerwaard vind ik erg belangrijk. Met de provincie en het Rijk hebben we afspraken gemaakt over de aanleg van nieuwe natuur. Die afspraken voeren we nu met elkaar uit. De Krimpenerwaard is een mooi gebied waar het in de natuur, maar zeker ook in het landelijke gebied erg genieten is.", legt hij uit.

Jos is erg te spreken over de samenwerking tussen de partijen. "Je ziet dat de belangen van natuurorganisaties en agrariërs op het eerste gezicht uiteenlopend zijn, maar dat ze zeker ook verenigbaar zijn. Dat vraagt wat water bij de wijn. Die bereidwilligheid zie je in de Krimpenerwaard en dat vind ik zo mooi aan deze samenwerking." Hij vervolgt: "De nieuwe natuur in de Krimpenerwaard maakt het waterbeheer gemakkelijker. We hebben aan de voorkant heel goed nagedacht over hoe het beter kon. Ook zetten we in op het verbeteren van de waterkwaliteit. Daarom werken wij actief mee aan het project."

Jos zijn rol als portefeuillehouder financiën bepaalt zijn insteek in de stuurgroep. Daarnaast brengt hij veel gebiedskennis in.

